

[Christophersen.]

er dog fire forslag stillet af SF, som vi har en vis positiv holdning til. Der er et par mindre tilskud, som vi vil stemme for, og der er SFs forslag vedrørende Irlandsvej. Jeg må sige, at sådan som debatten om Irlandsvej er forløbet, vil venstre ikke stemme imod disse SF-forslag. Vi synes, at der i dem ligger ting, som det ville være forkert af os at afvise her ved afstemningerne om ændringsforslagene.

Til sidst nogle få ord om fremskridtspartiet. Hr. Erling Olsen har jo behandlet det ud fra sin egen synsvinkel. Jeg skal ikke komme ind på de betragtninger, han har fremført, men sige, at det er klart, hvis et parti vil spare 40 mia kr., og det er jo det, der er tale om, for nok er beløbet noget mindre, men det er jo, kan jeg forstå, såkaldte overgangsbesparelser — når fremskridtspartiets sparemaskine kører med det fulde omdrejningstal, hvis man tænkte sig, vi vedtog det hele i dag og i morgen, så vil man næste år, vil jeg tro, spare 40 mia kr. — hr. Svend Andersen (Rosk. a.) nikker, runde tal tiltaler fremskridtspartiet, 40 mia kr. — så er det klart, når man på denne måde vil spare halvdelen af alle statens udgifter, at det ville være mærkeligt, hvis man slet ikke ramte noget, som det kunne være rimeligt at spare. Det ville jo være mærkeligt, om alle de ting, venstre ville spare, lå ovre i de andre 40 mia kr. Men det, som er problemet med fremskridtspartiets ændringsforslag, det er noget andet. Det er for det første, at mange af dem er meget yderliggående, radikale. Det er forslag efter melodien: de ansatte afskediges den 1. april, institutionen lukkes den 1. maj, al offentlig bistand på det område indstilles den 1. juli. Eller: de udsendte medarbejdere hjemkaldes den 1. februar næste år, foretagendet lukkes. Eller: vi gør sådan, eller vi gør sådan. Det er afskaffelse, likvidation — udtrykket likvidation bruges i øvrigt flere steder, endda med en vis forkærlighed — og det er vi ikke med på. Vi vil godt være med til at være rimelige i den offentlige administration, vi vil også godt tage beskyldninger for at være fedtede i en vis udstrækning — det har venstre kunnet bære i mange år, så det kan vi også godt bære i fremtiden — men vi vil ikke likvidere eller nedlægge det vel-

færdssamfund, vi selv har været med til at bygge op.

Så er der nogle andre forslag. Det er forslag, der er uoverskuelige i deres konsekvenser, som, hvis vi vedtog dem, ville påføre det offentlige sagsanlæg, erstatningskrav, som ville føre til brud på internationale aftaler. Jeg kan forstå, at fremskridtspartiet har det synspunkt, at alle disse folkeretlige problemer, det er ikke rigtige problemer, for Danmark kan jo ikke slæbes for en domstol, man kan ikke gøre udlæg i Danmark, og man kan ikke sætte en eller anden international foged på os. Det er jo rigtigt, men alligevel er det traktatbrud.

Endelig er der en række forslag, der indeholder det, jeg vil kalde tendenser, venstre ikke er enig med fremskridtspartiet i. Det er forslag, der handler om, at vi skal afvikle al støtte til Grønland, til Færøerne, til u-landene, vi skal træde ud af FNs medlemsorganisationer, vi skal trække fredsstyrken på Cypern tilbage, vi skal ophæve støtten til Sydslesvig, støtten til folkekirken skal væk, ombudsmandsinstitutionen skal nedlægges, vi skal rent faktisk ophøre med at være medlem af Nordisk Råd, museer skal pakkes sammen, teatre skal nøjes med at opføre trioer eller syngestykker af en eller anden karakter, kunstundervisning, musikundervisning skal indstilles. Alt det er forslag, som i og for sig ikke har meget økonomi i sig, men de har noget andet i sig. Danskeren er ikke bare en skatteborger, og det danske samfund er ikke bare et økonomisk samfund, det er også et fællesskab, og når jeg siger det, så gør jeg det, fordi jeg dermed godt vil understrege, at alting ikke kan gøres op i penge, sådan som fremskridtspartiet vil gøre det. Der er besparelser, der kan købes for dyrt. Det lyder måske som et paradoks, men hvis man et øjeblik vil lade være med bare at tænke i kroner og øre, så er det jo noget af det, som binder det danske samfund sammen, at vi har et fællesskab om en række ikke-økonomiske værdier. Nogle vil lægge vægt på det nationale, nogle vil lægge vægt på det folkelige, nogle vil lægge vægt på vores historie eller vores kunstneriske, kulturelle tradition, andre på den sociale lighed og ensartethed. Det er i og for sig ligegyldigt. Det er hver for sig væsentlige, ikke-økonomiske værdier. Dem